

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงสถานภาพทางการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตรังสิตไต่ จังหวัดปทุมธานี โดยใช้ดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาของแต่ละโรงเรียน แสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนในเชิงการศึกษา โดยอาศัยตัวแปร ซึ่งเป็นตัวพิจารณากำหนดสถานภาพทางการประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 7 ของอำเภอเมือง อำเภอลำลูกกา และอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในบริเวณเขตรังสิตไต่ ปีการศึกษา 2520 จำนวน 51 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจโรงเรียน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยคำนวณหาค่าดัชนีเชิงเดียว ซึ่งเป็นอัตราส่วนของตัวแปรต่อจำนวนนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 7 แล้วคำนวณหาค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของดัชนีเชิงเดียว ด้วยวิธีเพียร์สัน โพรคัก โมเมนต์ ค่าความหาคำนวณน้ำหนักของดัชนีเชิงเดียวแต่ละตัว เพื่อนำไปประกอบเป็นดัชนีประกอบแตงดวงน้ำหนัก และเปลี่ยนเป็นค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาของแต่ละโรงเรียน

ขอค้นพบ

1. โรงเรียนในเขตรังสิตไต่ มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาระหว่าง 66.557 ถึง 150.036
2. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาสูงกว่า 100 ขึ้นไป มี 18 โรงเรียน จากจำนวน 51 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.29 ของโรงเรียนในเขตรังสิตไต่ ไต่แก

2.1 โรงเรียนของอำเภอเมือง 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ของโรงเรียนในอำเภอเมือง ได้แก่

2.1.1 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาท่า

2.1.2 โรงเรียนขจรทรัพย์อำรุง

2.1.3 โรงเรียนวัดโบสถ์

2.1.4 โรงเรียนวัดชินวราราม

2.1.5 โรงเรียนวัดบางกะดี

2.1.6 โรงเรียนวัดนาง

2.1.7 โรงเรียนวัดโพธิ์เลื่อน

2.1.8 โรงเรียนวัดฉาง

2.2 โรงเรียนของอำเภอลำลูกกา 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.00 ของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา ได้แก่

2.2.1 โรงเรียนวัดกลางคลองสี่

2.2.2 โรงเรียนปัญจทายการาม

2.2.3 โรงเรียนวัดท่าเลทอง

2.2.4 โรงเรียนวัดแจ้งลำหิน

2.2.5 โรงเรียนวัดเกตุประภา

2.2.6 โรงเรียนพิรุณศาสตร์

2.2.7 โรงเรียนวัดคลองชัน

2.2.8 โรงเรียนวัดพีชอุดม

2.2.9 โรงเรียนวัดโสภณาราม

2.3 โรงเรียนของอำเภอชัยบุรี 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.71 ของโรงเรียนในอำเภอชัยบุรี ได้แก่ โรงเรียนวัดแสงสรรค์

3. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษา ระหว่าง 80 - 100 มี 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.14 ของโรงเรียนในเขตรังสิตใต้ ได้แก่

3.1 โรงเรียนของอำเภอเมือง 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.91 ของ

โรงเรียนในอำเภอเมือง ไค้แก

- 3.1.1 โรงเรียนวัดเสด็จ
- 3.1.2 โรงเรียนวัดมะขาม
- 3.1.3 โรงเรียนวัดบางพูน
- 3.1.4 โรงเรียนวัดรังสิต
- 3.1.5 โรงเรียนวัดบางควัก
- 3.1.6 โรงเรียนวัดไพโรฟ้า
- 3.1.7 โรงเรียนวัดโคก
- 3.1.8 โรงเรียนสุลักขณะ
- 3.1.9 โรงเรียนวัดเวฬุวัน

3.2 โรงเรียนของอำเภอลำลูกกา 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50 ของ

โรงเรียนในอำเภอลำลูกกา ไค้แก

- 3.2.1 โรงเรียนวัดคอนใหญ่
- 3.2.2 โรงเรียนรวมใจประสิทธิ์
- 3.2.3 โรงเรียนสมุหราชบุรีบำรุง
- 3.2.4 โรงเรียนวัดสุวรรณ
- 3.2.5 โรงเรียนสหราชบุรีบำรุง
- 3.2.6 โรงเรียนวัดคศิธร
- 3.2.7 โรงเรียนวัดมงคลรัตน์
- 3.2.8 โรงเรียนวัดชัยมังคลาราม
- 3.2.9 โรงเรียนวัดลาดสนุน
- 3.2.10 โรงเรียนเลิศพินิจพิทยาคม

3.3 โรงเรียนของอำเภอชัยบุรี 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของ

โรงเรียนในอำเภอชัยบุรี ไค้แก

- 3.3.1 โรงเรียนวัดชุมแก้ว
- 3.3.2 โรงเรียนวัดนาบุญ

3.3.3 โรงเรียนวัดมูลจินคาราม

4. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาค่ากว่า 80 ลงมา มีทั้งหมด 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.57 ของโรงเรียนในเขตรังสิตใต้ ได้แก่

4.1 โรงเรียนของอำเภอเมือง 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.73 ของโรงเรียนในอำเภอเมือง ได้แก่

4.1.1 โรงเรียนวัดเปรมประชากร

4.1.2 โรงเรียนวัดบางนางบุญ

4.1.3 โรงเรียนวัดเทียนถวาย

4.1.4 โรงเรียนวัดบางเคื่อ

4.1.5 โรงเรียนวัดคาวเรือง

4.2 โรงเรียนของอำเภอลำลูกกา 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 5 ของโรงเรียนในอำเภอลำลูกกา ได้แก่ โรงเรียนรวมราษฎร์สามัคคี

4.3 โรงเรียนของอำเภอชัยบุรี 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.55 ของโรงเรียนในอำเภอชัยบุรี ได้แก่

4.1.1 โรงเรียนวัดสระบัว

4.1.2 โรงเรียนวัดอัยยิการาม

4.1.3 โรงเรียนวัดพิชิตปิตยาราม

4.1.4 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตย

4.1.5 โรงเรียนวัดเขียนเขต

อภิปรายผล

1. โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาสูงสุด เท่ากับ 150.036 และโรงเรียนวัดเขียนเขตมีค่าต่ำสุด เพียง 66.557 โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนเพียง 138 คน ส่วนโรงเรียนวัดเขียนเขต เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มาก มีนักเรียนถึง 1,021 คน นับว่าเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากเป็นลำดับที่ 2 เมื่อเทียบกับโรงเรียนในบริเวณเขตรังสิตใต้ จากการพิจารณาลักษณะต่าง ๆ ของโรงเรียน พบว่า ครูทุกคนของโรงเรียนวัดกลางคลองสี่มีวุฒิทางการศึกษา ขณะที่โรงเรียน

วัดเขียนเขต มีเพียงร้อยละ 91.89 อัตราส่วนของครูต่อนักเรียนนั้นโรงเรียนวัดกลางคลองสี่เท่ากับ 17.59 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ต่ำมาก ครูสามารถที่จะเอาใจใส่นักเรียนทั้งในด้านการเรียนการสอน และด้านความประพฤติได้ทั่วถึงทุกคน สำหรับโรงเรียนวัดเขียนเขต มีค่า 27.59 เป็นอัตราส่วนที่สูงกว่าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดว่า อัตราส่วนที่เหมาะสมควรเป็น 1 : 25 ในด้านพื้นที่ด้านบริหารโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ควรมีพื้นที่ด้านบริหารมาก เพื่อใช้สำหรับประชุมครู หรือสำหรับการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน แต่โรงเรียนวัดเขียนเขต ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีพื้นที่ด้านนี้เพียง 9 ตารางเมตร เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนแล้ว นับว่ายังมีค่ามาก ทำให้การบริหารงานของครูใหญ่ไม่สะดวก ความคล่องตัวในการทำงานลดน้อยลง ในขณะที่โรงเรียนวัดกลางคลองสี่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก กลับมีพื้นที่ด้านบริหารถึง 54 ตารางเมตร ซึ่งนับว่ามีมาก การดำเนินงานด้านบริหารของครูใหญ่และผู้มาติดต่อบุคลากรจะได้รับความสะดวกสบายไม่อึดอัด การบริหารงานของครูใหญ่ก็จะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในด้านสวัสดิการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน เช่น เมื่อนักเรียนเจ็บป่วย ทางโรงเรียนได้จัดห้องพยาบาลพร้อมเตียงพยาบาล เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการดูแลรักษาและพักผ่อน โรงเรียนวัดเขียนเขตได้จัดห้องพยาบาลไว้ในห้องเรียน โดยมีเตียงพยาบาล 1 เตียง เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนแล้วเท่ากับ 1 เตียงต่อนักเรียน 1,021 คน ต่างจากโรงเรียนวัดกลางคลองสี่ มีเตียงพยาบาล 2 เตียง เท่ากับนักเรียนแล้ว 1 เตียงต่อนักเรียน 69 คน จะเห็นความแตกต่างกันได้อย่างชัดเจน จากสภาพของโรงเรียนทั้งสองดังกล่าวแล้วย่อมตัดสินได้ว่า โรงเรียนวัดกลางคลองสี่มีสถานภาพหรือคุณภาพทางการประถมศึกษาคือดีกว่าโรงเรียนวัดเขียนเขต ซึ่งตรงกับค่าดัชนีสถานภาพทางการประถมศึกษาที่คำนวณได้ ทั้งนี้ย่อมแสดงถึงความตรงของดัชนี อย่างไรก็ตามควรจะหาเกณฑ์ภายนอกมาตรวจเช็คความตรงของดัชนีสถานภาพทางการประถมศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

2. โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาสูงกว่า 100 หรือโรงเรียนที่มีคุณภาพดีทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 400 คน ทั้งนี้ อาจแสดงว่าโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยนั้น โรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้เหมาะสม ทั้งในด้านการเรียนการสอน พร้อมทั้งสวัสดิการต่าง ๆ ก็อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสมไม่เป็นอุปสรรคในด้านความเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษาที่จะให้กับนักเรียน ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไปจนถึง 2,000 คนนั้น ดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษาจะอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ในด้านต่าง ๆ

3. ในการสร้างดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษา นั้น ต้องอาศัยตัวแปรต่าง ๆ กัน ซึ่งตัวแปรบางตัวมีความสำคัญต่อการศึกษามาก เช่น พื้นที่ความจุของโรงฝึกงาน ห้องประชุม เพื่อให้การเรียนการสอนดีขึ้น แต่ปรากฏว่า โรงเรียนส่วนมากไม่มีตัวแปรเหล่านี้เลย ทำให้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต้องตัดตัวแปรเหล่านี้ออกไป และมีบางตัวแปร คือ จำนวนความถี่ของการวัดผล จำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ค่าที่ได้เท่ากันหมดทุกโรงเรียน เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันในระหว่างโรงเรียน จึงมีผลทำให้ค่าที่ได้ออกมาไม่แตกต่างกันจนสามารถมองเห็นได้เด่นชัด

4. โรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลดีเด่นของอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี คือ โรงเรียนวัดบางพูน ดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษา ที่ได้มีค่าเพียง 88.799 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากตัวแปรที่ใช้ในการพิจารณาคคุณภาพโรงเรียนแตกต่างกัน โรงเรียนวัดบางพูน เป็นโรงเรียนที่สะอาดสวยงามทั้งอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่สมบูรณ์ แต่มีตัวแปรบางตัว คือ จำนวนพื้นที่ความจุของโรงอาหาร ค่าเพราะโรงเรียนไม่มีโรงอาหารเป็นของโรงเรียนเอง จำนวนหนังสือในห้องสมุดมีน้อยเพียง 200 เล่ม พื้นที่ของโรงเรียนมีเพียง 3 ไร่ต่อนักเรียน 418 คน ตัวแปรเหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้ดัชนีเชิงเดียวที่ได้บางตัวมีค่าต่ำ ทำให้ค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาลงไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก ๆ นั้น ดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการประถมศึกษา มักจะต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนไม่สามารถเอื้ออำนวยสิ่งต่าง ๆ ให้กับนักเรียนได้ โรงเรียนจะถูกบังคับให้นักเรียนเข้ามาเรียนมากขึ้นทุกวัน เนื่องจากการขยายตัวของชุมชน แต่มีหลายสิ่งในโรงเรียนไม่ได้ขยายตัวขึ้นเลย เช่น พื้นที่ของโรงเรียน จำนวนอาคารเรียน ห้องเรียน อาคารประกอบ อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนวัสดุอำนวยความสะดวกต่าง ๆ กับไม่ได้เพิ่มขึ้นตามจำนวนนักเรียนเลย ดังนั้น จึงควรที่จะได้มีการแก้ไขในบางสิ่งบางอย่างให้แก่โรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพดียิ่งขึ้น จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า โรงเรียนที่มีค่าดัชนีบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาค่ากว่า 80 นั้นเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวนมาก ตั้งอยู่ใกล้กับชุมชน ซึ่งกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว อยู่ใน

เส้นทางการคมนาคมที่สะดวก เป็นที่เชื่อได้แน่นอนว่า จะมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงควรที่จะได้มีการปรับปรุง แก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ คือ

1.1 พื้นที่บริเวณของโรงเรียน ควรหาทางขยายให้กว้างมากขึ้นกว่าเดิม ให้ตรงตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการได้วางไว้ บริเวณที่เป็นบ่อหลุม น้ำท่วมถึง ก็ควรที่จะปรับปรุงให้ใช้การได้ดี จะทำให้บริเวณโรงเรียนมีมากยิ่งขึ้น

1.2 อาคารสถานที่ควรได้รับการขยายให้มีจำนวนเพียงพอ มีขนาดได้พอเหมาะกับจำนวนนักเรียน มีห้องพิเศษต่าง ๆ เป็นสัดส่วน ไม่ต้องอาศัยอยู่ตามห้องเรียนต่าง ๆ ทำให้ห้องเรียนคับแคบ และไม่สะดวกในด้านการเรียนการสอน ห้องพิเศษต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ควรมีขนาดได้มาตรฐาน มีหนังสืออย่างพอเพียง มีเตียงพยาบาล พร้อมอุปกรณ์การปฐมพยาบาลครบถ้วน โรงอาหาร ห้องประชุม โรงฝึกงาน มีขนาดความจุเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน แต่ถาพื้นที่ของโรงเรียนมีจำกัด ก็อาจจะออกแบบอาคารเรียนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ทำใต้ถุนโล่ง เพื่อใช้เป็นโรงอาหาร ห้องประชุม หรือเป็นโรงฝึกงานได้ อาคารเรียนอาจจะต้องสร้างสูงขึ้นหลายชั้น เพื่อให้ได้ห้องเรียนเพียงพอ ก็อาจจะเป็นได้

1.3 เพิ่มสิ่งจูงใจให้ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาได้เข้ามาสอน โดยมีบ้านพักครู มีสวัสดิการให้ดี ปัญหาการขาดแคลนครูก็จะคอยหมดไป แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับอัตราบรรจุครูที่จะมีให้ด้วย เมื่อโรงเรียนไม่มีครูสอน แต่โรงเรียนก็ไม่สามารถที่จะบรรจุครูได้ ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่สูงขึ้นไป จะต้องเอาใจใส่ดูว่า โรงเรียนใดขาดครู ควรจะได้ของงบประมาณเพื่อบรรจุครูไว้เสียแต่เนิ่น ๆ

1.4 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนอย่างพอเพียง เพื่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน เพราะจากการสำรวจโรงเรียนในครั้งนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดงบประมาณ อาคารเรียนบางแห่งสร้างค้างไว้ คงรอกงบประมาณต่อไป บางแห่งชำรุดทรุดโทรม แทบจะไม่ใช้ห้องเรียน สร้างความไม่สบายใจให้กับผู้พบเห็น ตลอดจน ครูและนักเรียนมาก ดังนั้น รัฐบาลจึงควรจัดสรรงบประมาณในด้านการประถมศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิม จะเป็นผลดีแก่ความเจริญก้าวหน้าของการประถมศึกษาให้ได้ระดับมาตรฐานที่ดี

2. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยต่อไปถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าทางการประถมศึกษา เพื่อที่จะได้นำมาใช้ปรับปรุงระบบการศึกษาว่า การประถมศึกษายังต้องการสิ่งใด มาสร้างสรรค์ให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นอีก

3. ถ้าเป็นไปได้ควรจะมีการสำรวจโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อจะได้ทราบสถานภาพทางการประถมศึกษาของแต่ละโรงเรียน แต่ละอำเภอ แต่ละจังหวัดว่าเป็นอย่างไร ตลอดจนหาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับใช้วัดสถานภาพทางการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาของประเทศไทย แล้วนำไปใช้สำรวจคุณภาพการต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาให้รางวัลแก่โรงเรียนดีเด่น เพื่อจะได้เป็นการยกระดับการศึกษาของไทยให้ดีขึ้นอีกด้วย

4. ในทำนองเดียวกันควรมีการสำรวจสถานภาพทางการมัธยมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของแต่ละโรงเรียน ของแต่ละอำเภอ ของแต่ละจังหวัด ทั่วประเทศด้วย